

BILAG 1 - VALG AF ORGANISATIONSFORM

19. januar 2026
Side 1 af 3

Baggrund

I regi af KL - og den kommunale styregruppe - har der været arbejdet med at kortlægge de mulige organisationsformer for de kommende kommunale it-driftsenheder. For en generel fremstilling af mulighederne henvises til udkast til "*notat om organisationsform for nye kommunale it-serviceorganisationer*" udarbejdet af Advokatfirmaet, Poul Schmith på bestilling fra KL.

Notatet, udarbejdet på bestilling fra KL, kommer ikke med en nærmere anbefaling om valg af organisationsmodel, da evt. anbefaling beror på, hvilke prioriterede hensyn, der ønskes lagt til grund for anbefalingen. På den baggrund har Aarhus vurderet behov for – relativt hurtigt - at få klarlagt en nærmere anbefaling til valg af model.

Som en del af denne afklaring er advokatfirmaet Poul Schmith, kommet med deres vurdering af den bedst egnede model for Aarhus Kommunes samarbejde med de øvrige 18 kommuner i Region Midtjylland. Vurderingen beror på fem prioriterede hensyn, som er nærmere beskrevet herunder.

Vurdering

Poul Schmith vurderer, at de organisationsformer, der p.t. er relevante at anvende for Aarhus og de øvrige kommuner i Midtjylland, er:

- Model 1: En A/S-model, hvor der oprettes et aktieselskab (A/S) i Region Midtjylland med de 19 kommuner som ejere
- Model 2: § 60-fællesskabet, hvor der oprettes et interessentskab (I/S) i Region Midtjylland med de 19 kommuner som ejere (interessenter)

På baggrund af fem prioriterede hensyn er det Poul Schmiths sammenfattende vurdering, at A/S-modellen er den bedst egnede model for samarbejdet i Region Midtjylland.

Grundlag for konklusion

Poul Schmiths vurdering baseres på fem prioriterede hensyn, som er tillagt vægt ved afvejningen af de mulige organisationsformer.

De fem prioriterede hensyn fremgår af overskrifterne nedenfor, sammen med en gengivelse af de væsentligste begrundelser og afvejninger. For en nærmere uddybning henvises til de to notatudkast.

Borgmesterens Afdeling

Byråd og Jura
Aarhus Kommune

Byrådsservice og Jura

Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 23 61 45 85

Sagsbehandler:
Kasper Lyhne Berdiin

19. januar 2026
Side 2 af 3

1) En *fleksibel model*, der giver mulighed for løbende at tilpasse samarbejdet efter behov

Ønsket om fleksibilitet understøttes bedst af A/S-modellen, da denne model – modsat I/S-modellen – ikke stiller krav om, at Ankestyrelsen skal godkende deltagelse i samarbejdet og evt. vedtægtsændringer. Dette er særligt relevant ved stiftelsen og evt. senere opgaveudvidelser frem mod 2030.

A/S-modellen kan endvidere være forvaltningsmæssigt mindre forpligtende end I/S-modellen henset til, at kommunerne ikke overdrager kommunens kompetence på det udskilte område til aktieselskabet.

I/S-modellen medfører – modsat A/S-modellen – overdragelse af kompetencen vedrørende den delmængde af den basale it-drift, der overdrages til § 60-fællesskabet, og kommunerne kan derfor ikke selv varetage opgaver indenfor området.

2) Tydelig *afgrænsning af de økonomiske og kompetencemæssige forpligtelser*, som kommunerne er underlagt i relation til it-serviceorganisationen, herunder i forhold til kommunernes hæftelse

A/S-modellen kan være økonomisk mindre forpligtende end I/S-modellen henset til, at kommunerne ikke hæfter for aktieselskabets forpligtelser, hvorimod samtlige kommuner vil hæfte fuldt ud og solidarisk for § 60-fællesskabets forpligtelser. Et sådan hæftelsesgennembrud for aktieselskaber må almindeligvis alene betragtes som en teoretisk mulighed.

Henset til den mere begrænsede økonomisk forpligtende karakter af samarbejdet for kommunerne som ejere, peger Poul Schmith på, at dette kan medføre en risiko for, at der ikke er nogen til at samle uforudsete ekstraomkostninger op, hvilket betyder, at A/S-modellen alt andet lige kan medføre et større behov for økonomisk styring og planlægning for at modvirke prisstigninger.

3) Tydelig *indflydelse, herunder stemmemæssigt for kommunerne, der afspejler kommunernes relative størrelse i forhold til hinanden, dvs. hvor kommunernes relative indflydelse afspejler kommunernes relative størrelse*

Både A/S-modellen og I/S-modellen giver mulighed for indflydelse, herunder stemmemæssigt for kommunerne, der afspejler kommunernes relative størrelse i forhold til hinanden, dvs. hvor kommunernes relative indflydelse afspejler kommunernes relative størrelse. For begge modeller gælder, at det i nogen udstrækning er muligt for ejerkredsen at aftale, hvordan stemmerettighederne skal fordeles.

19. januar 2026
Side 3 af 3

Der er større armslængde mellem ledelsen af et aktieselskab og kommunerne som ejere end mellem ledelsen af et § 60-fællesskab (I/S) og kommunerne. Dette skyldes, at ejerne af et aktieselskab ikke har mulighed for at instruere egne bestyrelsesmedlemmer, som i stedet skal varetage selskabets interesser. Modsat kan interessenterne i et § 60-fællesskab give "bundet mandat" til deres egne valgte bestyrelsesmedlemmer.

Som begrænsning af den kommunale indflydelse i et aktieselskab gælder yderligere, at én kommune ikke må have bestemmende indflydelse. Højest 50% af ejerandelene kan derfor tilkomme én kommune. Samtidig skal samtlige kommuner have adgang til at udøve indflydelse på generalforsamlingen og udpege ledelsesmedlemmer (evt. ved fælles udpegning), samt reel adgang til i fællesskab at udøve bestemmende indflydelse på de strategiske målsætninger og væsentligste beslutninger i aktieselskabet, for at enheden kan levere til kommunerne uden udbudspligt efter de udbudsretlige in-house regler (kontrol-kriteriet).

For § 60-fællesskaber gælder ikke tilsvarende øvre grænse. Kommuner kan derfor have bestemmende indflydelse. Ankestyrelsen påser dog ved godkendelsen af vedtægterne, at den enkelte kommunalbestyrelse får en efter forholdene rimelig indflydelse på fællesskabets ledelse.

4) Mulighed for at kommunerne kan have *forskellige serviceniveauer* i forhold til it-organisationen afhængigt af deres individuelle behov

Både A/S-modellen og I/S-modellen giver mulighed for, at kommunerne kan have forskellige serviceniveauer i forhold til it-organisationen afhængigt af deres individuelle behov. Forholdet kan bl.a. reguleres i vedtægterne for aktieselskaberne og i ejeraftalen mellem kommunerne som ejere.

5) Det *tidsmæssige perspektiv* forbundet med oprettelsen af it-service-organisationen.

Hensynet til tidsfristen for etablering af it-enheden den 1. januar 2027, peger i retning af, at A/S-modellen er det bedste valg.

Poul Schmith vurderer således, at det vil være mere tidskrævende at etablere § 60-fællesskabet (typisk 6-7 måneder) end aktieselskabet (typisk 3 måneder), hvilket navnlig skyldes, at oprettelsen af et § 60-fællesskab kræver Ankestyrelsens godkendelse.